

Lemtinga Gražinos Baikštytės nuotrauka ir saitai su Kupiškium

Birželio 18 dieną Kupiškio viešojoje bibliotekoje viešojo ryški lietuvių kino ir televizijos aktorė, žurnalistė, rašytoja Gražina Baikštytė.

Pristatyta knyga „Jaunystė. Gražiausi gyvenimo metai“, rodytos ištraukos iš kino filmų, kuriuose vaidino aktorė, pokalbį pagyvino ir demonstruotos nuotraukos iš jos knygų, asmeninio albumo.

Banguolė
ALEKNIENĖ-ANDRIJAUSKĖ

PER FOTOGRAFIJĄ IR KNYGA

Renginio vedėja, bibliotekos darbuotoja Diana Kaušakytė-Baltakienė, padėjo G. Baikštytei bendrauti su auditorija. Priminta, kad viešnia daug rašė apie kitus žmones. „Jaunystė. Gražiausi gyvenimo metai“ – pirma autobiografinė aktorės knyga.

G. Baikštytė prisipažino, kad apie kitus rašyti daug lengviau nei apie save. Idėja parašyti apie savo draugus ir save gimė tada, kai fotografė Vaiva Abromaitytė pasiūlė

Knyga. Autorės nuotraukos

Gražina Baikštytė Kupiškio viešojoje bibliotekoje pristatė knygą „Jaunystė. Gražiausi gyvenimo metai“.

fotografuoti ją ir jos draugus. Pagalvojo, kodėl tik fotografuoti. Juk galima ir pakalbinti, kaip ji ir jos kartos žmonės jaučiasi dabar, ką atsimena iš savo jaunystės.

„Pavyzdžiui, mano prisiminimai gali būti vienokie, o mano jaunystės draugės ar draugo visiškai kitokie. Buvo įdomu vieniems kitus papildyti, patikslinti. Nebuvo lengva su visais susitarti dėl pokalbių. Jaunystės metais jie buvo mano draugai, o aš kalbinau juos tapusius įžymiais žmonėmis. Visi labai užimti. Sudėtingiausia buvo surasti laiko susitikimams. Aš galėdavau prisitaikyti prie visų. Pavykdavo susitikti net po kelis kartus ir dar fotosesijoje. Antraip gal ir nebūtume visi radę laiko pasimatyti per amžiną bėgimą su visokiais reikalais“, – apie idėją rašyti knygą pasakojo viešnia.

D. Kaušakytės-Baltakienės paklausta, ar jaunystė buvo gražiausias jos gyvenimo laikotarpis, ar šiandien irgi taip mano, G. Baikštytė atsakė,

kad į jaunystę sugrįžo mintimis. Tie visi prisiminimai nėra rožiniai, nes gyvenimas buvo visoks.

„Rašant knygą iškildavo ir skausmingų prisiminimų, ir jautrių. Pati ilgai su savimi diskutuodavau, kaip perteikti prisiminimus, kad ne man vienai, bet ir skaitytojui būtų įdomu. Taip ir kankinausi visą laiką, kol parašiau knygą“, – teigė G. Baikštytė.

Pasak aktorės, išleisti knygai reikia maždaug dvejų metų. Tiek užtrunka šis procesas nuo idėjos, knygos struktūros planavimo, pašnekovų pokalbių šifravimo iš diktofono, rašymo ir kitų leidybos reikalų.

„Aš visada ruošiuosi pokalbiui. Nesvarbu, kad tą žmogų gerai pažįstu. Susitikimai su žmonėmis man patys mieliausi ir įdomiausi. Rašau išsamiai, tikrinu, gludinu. Esu krapštukė. Įdedu daug darbo. Daryti bet kaip man neišeina“, – tvirtino rašytoja.

Nukelta į 9 p.

Lemtinga Gražinos Baikštytės nuotrauka ir saitai su Kupiškiau

Atkelto iš 7 p.

Ji visų savo jaunystės draugų klausė, ar nenorėtų sugrįžti atgal į tuos laikus. Nė vienas nenorėjo, išskyrus ją pačią.

„Kai esi jaunas, atrodo, kad dar viskas prieš akis. Nuostabu su viltimi gyventi. Dabar nebėra šio nuostabaus jausmo. Labiausiai gal ilgiuosi to jausmo. Iš savo varpinės galiu pasakyti, kad jaunystė labai greitai prabėga. Gal būtų neblogai su dabartiniu protu ir išmintimi sugrįžti į ją. Bet ar tai būtų jaunystė?“ – svarstė viešnia.

Aktorė prisipažino, kad nebe-mėgsta eiti į visokius vakarėlius, kviestinius renginius. Kartais nueina, kad neužsėdėtų namie, ir dažniausiai ten, kur jai pačiai įdomu.

Jaunystės metais buvo kitaip. Eidavo visur, kur tik kvietė. Dabar geriau namie pasilikti. Namuose ji visuomet turi ką veikti. Eiti į renginį, kad galėtų su vyno taure nusifotografuoti prie fotosienelės, nėra prasmės. Bet yra tokių žmonių, kuriems tai svarbu.

KAIP ATSIKADO KINAS

G. Baikštytė papasakojo, kad kinu žavėjosi nuo pat vaikystės. Ključodavo aktorijų nuotraukų albumus, nemažai apie juos žinodavo. Dažnai ėjo į kiną. Laukdavo pirmadienio, nes tą dieną keisdavosi repertuaras, ir bėgdavo su draugėmis žiūrėti naujo kino filmo. Patikusių filmą žiūrėdavo po kelis kartus. Pavyzdžiui, žmogų amfibija matė tryliką kartų, husarų balades aštuonis kartus. Pradinukei didžiausią įspūdį paliko filmas „Aukso žvaigždės princesė“. Buvo tokia pasaka. Ključodavosi ant kaktos žvaigždę, iškirptą iš blizgaus saldainių popierėlio, kad būtų panaši į tą princesę.

Suaugusi vargais negalais surado tą filmą ir peržiūrėjusi nesuprato, kuo pakerėjo lėkštoka istorija. Vaiko akimis atrodė kitaip.

G. Baikštytė filmas „Pasaka apie žvaigždžių berniuką“, kuriame ji vaidino motiną, buvo daug prasmingesnis.

„Jei kas paklaustų, kurie vaidmenys filmuose man brangiausi, tai atsakyčiau, kad filme „Pasaka

apie žvaigždžių berniuką“ ir „Moteris baltais drabužiais“. Šiame savo filme, kuriuose vaidinau, nemėgstu žiūrėti. Kartais artimieji man padaro dovaną gimtadienio proga, į feisbuką įdėda ištrauką iš kokio nors seno mano filmo. Žiūrėdama pasaką apie žvaigždžių berniuką nuolat susigraudinu“, – tvirtino aktorė.

Sulaukusi klausimo, ar buvo lemtingų atsitiktinumų, G. Baikštytė patvirtino, kad būna šių dalykų. Tik tai ji vadintų likimu. Antai fotomenininko Liudo Truikio daryta jos jaunystės nuotrauka pasirodė ant žurnalų viršelių, eksponuota ne vienoje fotoparodoje, gavo apdovanojimų.

Nuo tada ją padėjo kviesti filmuoti. Iki aktorinių studijų spejo nusifilmuoti penkiuose filmuose.

„Aš mėgau kiną, bet negalėjau įsivaizduoti, kad ateis toks laikotarpis, kad pati vaidinsiu šalia garšių aktorių, kad jie bus mano partneriai filmuose, kuriuos aš mėgau, kurių nuotraukų iškarpa klįjavau į albumą. Tai vėl kažkoks atsitiktinumas arba, kaip sakiau, lemtis.

Mano planai buvo kitokie. Aš norėjau studijuoti lietuvių ar anglų kalbą, nes tėvelis buvo lituanistas. Gal iš jo mano pomėgis rašyti. Tai tėvo duotas genas.

Manau, kad tuo metu ir patyręs fotografas L. Truikys, jau amžinatilsį, negalėjo pagalvoti, kad ta nuotrauka bus man lemtinga. Tuo labiau aš pati apie tai irgi net pagalvoti negalėjau, net susapnuoti. Jam už tai esu dėkinga. Kai mane pradėjo kviesti filmuoti, panorau rapti profesionalė kino aktorė“, – apie savo kelią į aktorystę pasakojo viešnia.

Ji įstojo į tuometinį Kinematografijos institutą Maskvoje. Prisipažino, kad jei iš pirmo karto nebūtų įstojusi, daugiau nebūtų bandžiusi.

Didelį stojančiųjų konkursą padėjo įveikti ne tik patirtis filmavimo aikštelėje, bet ir lankyti pantomimos užsiėmimai, tautiniai šokiai, kuriuos mėgo nuo pat mokyklos laikų.

G. Baikštytė pridūrė, kad be visų aktorinių gabumų buvo svarbu, ar žmogus fotogeniškas. Akto-

Kino ir televizijos aktorė, rašytoja Gražina Baikštytė su renginio dalyviais Kupiškio viešojoje bibliotekoje. Banguolės Alekšienės-Andrijauskės nuotrauka

rė džiaugėsi, kad filmavimo kamera ją išties myli. Ši aplinkybė buvo svairi per stojamuosius, kur į vieną vietą pretendavo 200 stojančiųjų.

APIE RAŠYMĄ, KAI HEROJAI PASITIKI

Nors G. Baikštytės jaunystės nuotrauka žymi jos kaip kino aktorės karjeros pradžią ir buvo lemtinga, bet galų gale ji tarsi sugrįžo į kelio pasirinkimo pradžią ir tapo rašytoja.

„Gal per skambiai pasakiau, bet šiuo metu dirbu prie penktos knygos. Tik neklaukite, apie ką ta knyga“, – paslaptinai kalbėjo aktorė.

Kino kritikė Izolda Keidošūtė ir aktorius Juozas Budraitis jai yra sakę, kad dabar galėsianti rašyti antrą tos knygos tomą iš brandžios moters patirties.

Čia reiktų pasakoti ir apie dabartinę save. Nemėgsta apie save pasakoti. Nemėgsta knygu, mokančių, kaip reikia gyventi. Tokių neskaityti. Gal kitam žmogui ir reikia visokių psichologinių įžvalgų ir patarimų, bet ne jai.

„Dabar madinga eiti konsultuotis pas psichologus. Mano jaunystės laikais tai nebuvo madinga. Aš pati, mes patys turėjome visus kylančius klausimus išsiaiškinti. Svarbi buvo draugų pagalba, vieniems su kitais išsikalbėti. Tai prilygo psichoterapijai“, – prisiminė aktorė.

Ji pridūrė, kad psichologai gal ir padeda, bet tai ne jos tema.

Aktorė savo knygoje vengia pikantiškų detalių iš savo pašnekovų gyvenimo. Jos pažįstami žino, kad ji neatskleis asmeniškių dalykų. Knygų autorėi svarbu, kad knygos herojai ją pasitiki.

SEKMADIENĮ GERIAU NESKAMBINTI

G. Baikštytė prisiminė įdomesnius, net ekstremalius filmavimo epizodus. Neapeita ir grožio tema. Aktorę daugelis prisimena kaip grožio etalono moterį.

Aktorė atskleidė, kad išties daug kas yra klausęs, kokia jos grožio paslaptis. Tai netgi erzindavo, atrodė, kad be grožio yra nieko verta. Tai įvaro ir šiojį tokį kompleksą.

„Aš, žinoma, savimi rūpinuosi. Be to, tas grožis ne mano nuopelnas. Čia tėvų nuopelnas, mano tėvų genai. Mano visos draugės žino, kad man negalima skambinti sekmadienį. Tą dieną aš pasidarau grožio saloną vonioje. Pati darausi namines kaukes. Moku pasigražinti. Nusidažau plaukus. Turiu daug visokių grožio priemonių. Negaliu pati tik plaukų apsikirpti. Aš save prižiūriu nuolat. Tai ir yra viena iš grožio paslaptių. Niekada nenusivaliusi makiažo ar nenusiipraususi veido neinu miegoti, nors kartais esu ir pavargusi. Brangūs kremai ar kitos priemonės neduos jokio efekto, jeigu jas naudosime tik ret-

karčiais. Stebukų nebūna.

Viskas prasidėjo ankstyvoje jaunystėje, kai su sese ant veido užsidėjome saldaus sūrelio ir grietinės kaukę. Anuomet specialių veidui kaukių nebuvo galima nusipirkti. Tėtis mus tokias pamatęs juokėsi ir sakė, kad mums jaunuoms šių dalykų dar nereikia“, – grožio tema kalbėjo aktorė.

Ji teigė, kad šie dalykai neužima daug laiko. Viską lemia išsiugdymas įprotis ir disciplina. Dar kažkiek laiko ji skiria ir liekinamojo kvėpavimo treniruotėms.

G. Baikštytė sakė, kad mėgsta planuoti. Visgi visko numatyti iš anksto negalima. Anksčiau labai nervindavosi, kai kažkas nepavykdavo dėl pasikeitusių aplinkybių. Dabar tokiais atvejais stengiasi išlikti ramesnė. Juk pasaulis nesugrius, jei, pavyzdžiui, laiku nesutvarkė kambarių, nenuvalė dulkių, nors namuose palaikyti tvarką ir švarą jai svarbu. Stengiasi dėl mažų dalykų nedaryti tragedijos, juolab kad tikrai rimtus dalykus moka spręsti. Tereikia susikoncentruoti.

Susitikimo pabaigoje G. Baikštytė sakė, kad Kupiškioje lankosi pirmą kartą, bet tikisi, kad ne paskutinį. Su šiuo kraštu ją netiesiogiai riša bičiulis aktorius Arūnas Sakalauskas, kurio giminės čia gyvena. Gal atvažiuos su jo šeima, su mažuoju aktorius sūneliu Vincentu aplankyti giminii, ilgiau pasidairyti po vaizdingas Kupiškio apylinkes.